

VETERINÀRIA

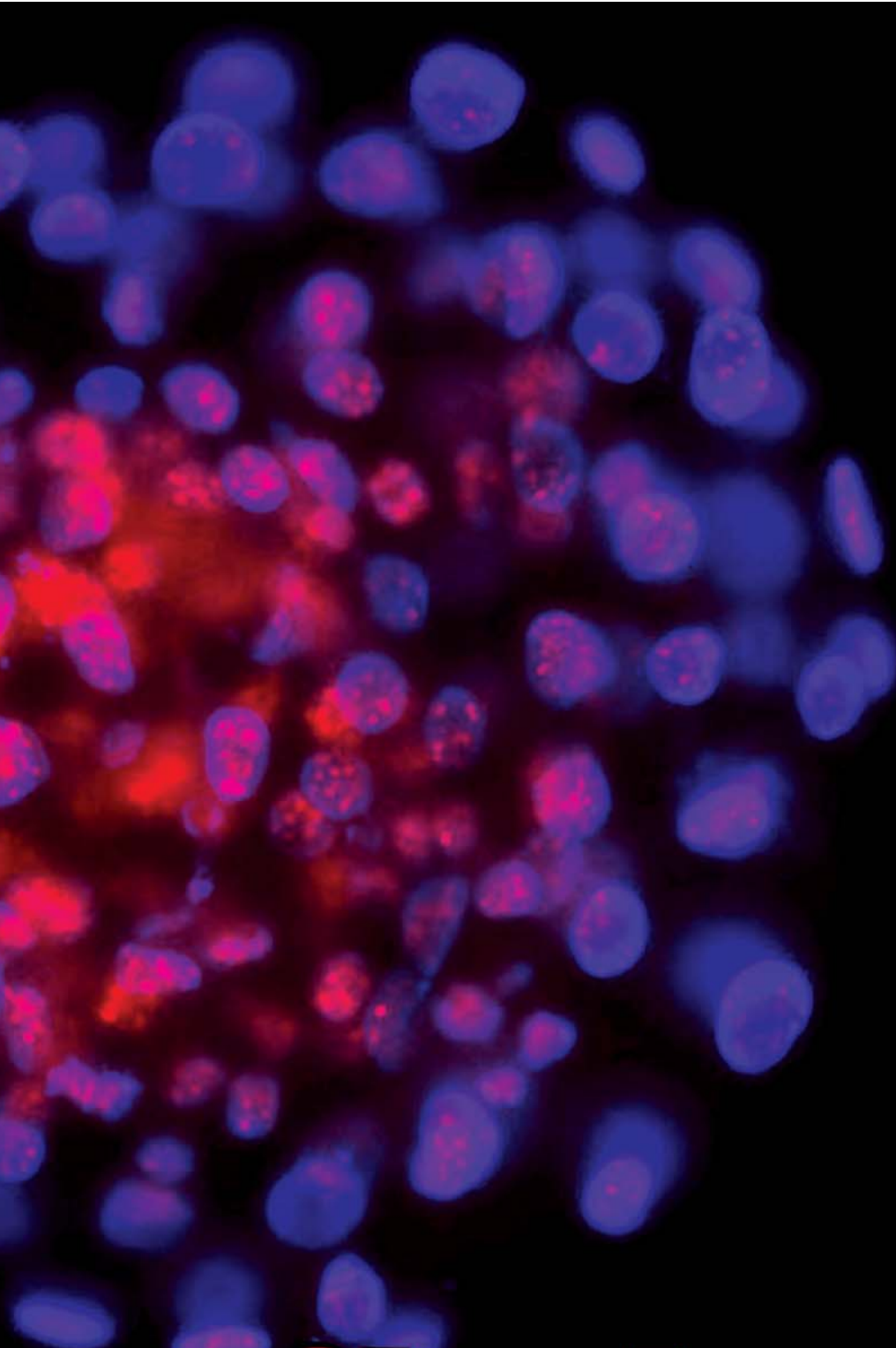
Una aproximació al West Nile Virus i les malalties emergents

Entrevista: José Manuel Sánchez-Vizcaíno

Visita al conseller d'Agricultura, Medi Ambient i Territori

Canis guanya el premi al millor cas clínic al Congrés d'AVEPA-SEVC

jubilats # seguretat alimentària # VSF # cas clínic # els nostres centres # perfil # actualitat # art al COVIB

MALLORCA

C/ Esperanto, 8
07198 Son Ferriol
Tel. 971 42 61 72

C/ Vázquez de Mella, 7
07630 Campos
Tel. 971 65 62 62

Pl. des Fossar, s/n
07510 Sineu
Tel. 971 52 10 80

MENORCA

C/ dels Bijuters, 36,
parcel·la 11
07760 Ciutadella
Tel. 971 38 47 45

EIVISSA

Av. d'Espanya, 49, 3r
07800 Eivissa
Tel. 971 19 55 68

ibabsa
Institut de Biologia Animal de Balears

www.ibabsa.net

editorial

sumari

# AVEPA: Congrés AVEPA-SEVC 2011	4
# Seguretat alimentària	5
# Veterinaris Sense Fronteres	6
# Perfil col·legial: Martí Felani Mesquida	7
# Portada: Un repàs a les malalties emergents	8
# Entrevista: José Manuel Sánchez-Vizcaíno	10
# Actualitat: Entenent el brot d'e.Coli • Notícies	12
# Actualitat: Curs de radiodiagnòstic • Balanç de legislatura • Noms del COVIB	13
# Actualitat: Visita al conseller d'Agricultura • Trobada Col·legis sanitaris • Obituari	14
# Ibabsa: Laboratori de Sanitat Animal	16
# Cas clínic: Presentació • Col·legi • Actualitat	17
# Els nostres centres veterinaris: Clínica Veterinària San Jorge	18
# Col·lectiu de Veterinaris Jubilats	20
# Pintura al COVIB • Hª de la Veterinària	21
# Cas clínic: Resolució	22

Nota: VETERINÀRIA, la revista que el COVIB edita trimestralment per als seus col·legiats ha arribat al seu número 50. L'equip que fa possible aquesta publicació continuarà treballant amb la mateixa il·lusió i dedicació per tractar de plasmar tot quan passa en el món de la Veterinària de les Illes Balears. Gràcies per llegir-nos.

WNV: Una Salut

L'aparició enguany del primer focus de la Febre del Nil Occidental a Andalusia, després de la irrupció d'aquesta malaltia a Espanya l'any passat, confirma les previsions dels principals experts nacionals, que inclús varen determinar la forma més probable d'aparició: brots puntuals, poc virulents, principalment en cavalls i amb alguns casos humans presumiblement lleus, enfront de grans epidèmies amb gran nombre d'afectats i amb una mortalitat humana destacable.

A dia d'avui, tant el Ministeri de Sanitat com el de Medi Ambient, Rural i Marí estan adoptant les mesures per a preparar la lluita contra aquesta malaltia, mitjançant l'elaboració de diferents informes de situació i recomanacions a les autonomies sobre vigilància de FNO i sensibilització dels professionals implicats, en el primer cas, i el disseny d'un pla de vigilància i control en èquids, en el segon. I els corresponents departaments autonòmics estan fent el mateix a nivell regional.

La qüestió essencial és que ens haurem d'acostumar a conviure amb aquesta malaltia, que probablement no serà l'única que comenci a ser habitual pel nostre territori. Factors com el canvi climàtic, moviments demogràfics, canvis en el ús del sòl i en les activitats agrícola-ramaderes, entre d'altres, estan influïnt seriosament amb l'emergència i re-emergència de malalties no habituals a l'Europa Mediterrània i demostren que els vectors responsables comencen a ser competents en la transmissió: així ho demostren els casos de Dengue al sud de França, de Chickungunya al mateix indret i al centre d'Itàlia, o de Paludisme a Osca, notificats aquests darrers dos anys.

Dins aquest escenari els veterinaris assolirem un paper protagonista, que s'ha vist clarament reforçat amb l'aprovació al Congrés dels Diputats de la Llei 33/2011, General de Salut Pública, on entre les prestacions que les administracions sanitàries han d'assumir s'inclouen de forma explícita les relacionades amb la vigilància i prevenció de les zoonosis i les malalties emergents. Però malgrat això, encara resta pendent una de les qüestions fonamentals per afrontar aquests problemes: la necessitat de considerar la salut humana i l'animal dins el mateix context. És imprescindible, per tant, que els responsables polítics siguin conscients d'aquesta realitat, ja que en cas contrari l'èxit en l'abordatge d'aquestes malalties estarà sempre compromès.

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB). **Direcció veterinària:** Francesc Solà. **Direcció periodística:** Joan Sans (Dirkom). **Consell editorial:** Jesús Martínez, Lluís Riera, Mireia Mayol, Jorge Cañellas, José Manuel Alanzor i Marc Sánchez. **Fotografia:** Jaime Reina. **Publicitat:** COVIB (Cecilio Metelo, 14 2ªD - Tel: 971 71 30 49). **Impressió:** Gràfiques Planisi. **Dipòsit legal:** LE-920-1998

El Comitè de Redacció recorda als col·laboradors de la revista que poden utilitzar tant el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles.

Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets.

Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

El Congreso AVEPA-SEVC 2011 Llena Barcelona de veterinarios

La Clínica Canis consiguió el premio al mejor caso clínico por un trabajo presentado por Lluís Riera sobre Ileocistoplastia tras cistectomía por necrosis vesical

El pasado día 2 de octubre concluyó la 5ª edición del Congreso SEVC y 46ª edición del congreso de AVEPA, celebrado en las instalaciones de la Feria de Barcelona. Más que en ninguna edición anterior, la masiva presencia de todos los representantes del sector (veterinarios, ATV, personal de clínica veterinaria, empresas del sector, distribuidores, etc.) convirtió esta edición en una de las más concurridas y participativas.

Más de 3.000 delegados en el programa científico del Congreso, 104 empresas colaboradoras, y más de 1.500 participantes en la exposición comercial del Congreso, entre visitantes y representantes de empresas comerciales, hicieron del Congreso una cita imprescindible para quien deseara estar al corriente de la evolución de la profesión y del sector veterinario.

El programa científico, distribuido en nueve salas de conferencias, fue el marco en el que ochenta ponentes nacionales y extranjeros, eminentes o nuevas figuras de la ciencia y de la clínica veterinaria, pudieron compartir con los asistentes sus experiencias clínicas. Entre ellas, destacaron los respectivos simposios de las empresas Virbac y de Elanco. En el primero de ellos, la presentación de una nueva vacuna para la Leishmaniosis levantó un inusitado interés tanto previamente al congreso como durante la celebración del simposio, durante el cual se creó un animado debate entre los asistentes al mismo y los ponentes, entre los que se contó con la presencia de Guadalupe Miró, Lluís Ferrer y Fernando Fariñas.

Fotos cedidas per Avepa.

En el segundo de ellos se entró al máximo detalle en las nuevas técnicas sobre control de pulgas y las oportunidades con las que cuentan las clínicas veterinarias para desarrollar esta propuesta entre sus clientes.

La International Society of Feline Medicine (ISFM), presentó durante el día previo su simposio internacional al que asistieron más de 100 especialistas en la materia.

Otras sesiones que llenaron las salas de conferencias fueron las presentadas por unos de los líderes en la gestión de centros veterinarios en USA, Marc Opperman, en su primera participa-

ción en un evento de formación veterinaria en España.

Canis, mejor caso clínico

Un nuevo récord se batió este año en el Congreso, el referente a la participación y propuestas de los propios delegados en forma de presentaciones científicas en formato póster. Más de 130 fueron los pósters aceptados para su disposición en el congreso, de entre más de 200 presentados, dando ello muestra de el alto grado de interés de esta forma de compartir conocimiento y experiencias. La Clínica Canis resultó la ganadora del premio al mejor caso clínico por un póster presentado por Lluís Riera sobre Ileocistoplastia tras cistectomía por necrosis vesical, un caso que reproducimos en este número de **VETERINÀRIA**, en las páginas 17 i 22.

Un comentario aparte merece el éxito obtenido en la convocatoria de los talleres del Congreso. Con una ocupación récord del 99% de las plazas ofrecidas, los 14 talleres presentados en el Congreso demostraron ser la opción perfecta para los más de 260 veterinarios que quisieron formarse en las técnicas más novedosas y familiarizarse con la utilización de nuevos equipamientos y procedimientos médicos y quirúrgicos.

El congreso AVEPA-SEVC ha reafirmado de forma clara su liderazgo en cuanto a congreso internacional con la participación de más de 1.000 veterinarios clínicos de diversos países, principalmente europeos. Colegas de UK (170), de Portugal (120), o de Rusia (60) entre otros, dieron un acento internacional al evento.

Los actos sociales del Congreso, que contaron con una inauguración de la exposición comercial y con una recepción para los delegados internacionales, se completaron con una fiesta para todos los participantes en la que más de 1.000 personas pudieron disfrutar de comida, bebida, música y baile.

Aprobada la Ley/2011, de 5 de julio, de Seguridad Alimentaria y Nutrición

Redactada desde el consenso, aborda no sólo las cuestiones relativas a seguridad alimentaria, sino que incorpora aspectos novedosos en alimentación escolar y publicidad, entre otros

Tras pasar todos los trámites reglamentarios, el Congreso de los Diputados aprobó el 5 de julio la Ley de Seguridad Alimentaria y Nutrición, que unifica la legislación sobre alimentos y nutrición con el objetivo de reforzar la seguridad de los ciudadanos en materia alimentaria.

La Ley ha contado con un gran consenso en su elaboración, y es un texto moderno que no sólo incorpora los aspectos relacionados con la seguridad alimentaria (alimentos que no contengan patógenos o contaminantes), sino que también recoge la promoción de hábitos de alimentación saludables que actúen en la prevención de enfermedades.

Mecanismos de seguridad alimentaria

En materia de seguridad alimentaria, la Ley recoge distintas medidas, entre las que destacan:

- La obligación por parte de las Comunidades Autónomas y de la Administración General del Estado de informar al público en cuanto al desarrollo de los controles oficiales.
- Creación de un sistema de información homogéneo en seguridad alimentaria, coordinado por la Agencia Española de Seguridad Alimentaria y Nutrición (AESAN).
- Se establece la creación de una Red Española de Laboratorios de Control Oficial de Seguridad Alimentaria, coordinada por la AESAN, que reforzará la vigilancia en seguridad alimentaria, mejorará la gestión de la calidad y apoyará la investigación en metodología analítica.

Nutrición

En el ámbito nutricional, la Ley aborda distintos aspectos relacionados con la lucha contra la obesidad y la prevención de las enfermedades crónicas derivadas: diabetes tipo II, enfermedades cardiovasculares, etc. En concreto, el texto establece la obligación de revisar cada cinco años la Estrategia NAOS (para la nutrición, la actividad física y la prevención de la obesidad), creada en 2005, para actualizar y avanzar en sus objetivos. Para ello, se prevé la creación del Observatorio de la nutrición y el estudio de la obesidad.

En el apartado de nutrición, la Ley también introduce por primera vez la prohibición de discriminación por razón de obe-

sidad. Esto es especialmente relevante si se tiene en cuenta que, según la Encuesta Nacional de Salud, uno de cada dos adultos está obeso o tiene sobrepeso. Respecto a los niños y adolescentes, el 9,13% tiene obesidad y el 18,48%, sobrepeso.

Composición de los alimentos y alimentación escolar

En lo que respecta a la composición de los alimentos y la alimentación en el entorno escolar, la Ley también propone medidas concretas. Así, en lo relacionado con las grasas trans, que son producidas en las operaciones industriales y que han demostrado ser perjudiciales para la salud, el texto establece la obligación de las industrias de utilizar tecnologías e ingredientes que minimicen el contenido de dichas sustancias en la cadena alimentaria. Para ello, las empresas tendrán que modificar los procesos en los que los alimentos se enriquezcan con estas sustancias dañinas para la salud.

En cuanto a la alimentación en el ámbito escolar, la ley promueve que la oferta alimentaria de los centros escolares sea variada y adecuada a las necesidades nutricionales de los alumnos. Para ello, se incorporan las siguientes medidas:

- Los responsables de la supervisión de los menús serán profesionales acreditados en las áreas de nutrición y dietética.
- Los centros escolares proporcionarán a los padres o tutores información detallada sobre los menús y directrices para que la cena sea complementaria.
- En las instalaciones que lo permitan, se elaborarán menús escolares adaptados a las necesidades especiales de los alumnos que padezcan alergias e intolerancias alimentarias.
- No se permitirá en el ámbito escolar la venta de alimentos y bebidas que no cumplan con una serie de criterios nutricionales que se establecerán reglamentariamente.

Publicidad

Por último, la Ley también prevé actuaciones en el ámbito de la publicidad de los alimentos. Así, se propone el desarrollo de sistemas de regulación voluntaria mediante la firma de acuerdos de corregulación con los operadores económicos y los responsables de comunicación audiovisual.

Con ello se pretende el establecimiento de códigos de conducta que regulen las comunicaciones comerciales de alimentos y bebidas dirigidas a la población de menos de quince años. Entre otras cosas se pretende que no se haga publicidad con personajes famosos reales o ficticios que tengan influencia en los niños.

Programa d'educació per al desenvolupament a escoles d'infantil i primària de la Mancomunitat del Raiguer de Mallorca i de la Xarxa de centres solidaris del Fons Mallorquí de Solidaritat

VSF a les Illes Balears

Alimentacció és una iniciativa que proposa accions als centres educatius i a la resta de comunitat educativa (mestres, infants, mares i pares, menjadors escolars, monitors de les activitats extra escolars...) de les zones rurals de l'estat Espanyol amb la finalitat de generar un coneixement i presa de consciència sobre com la cadena de producció, comercialització, distribució i consum d'aliments a nivell global i local, així com els nostres hàbits de consum, influeixen en el desenvolupament de les nostres comunitats, en la salut i en el medi ambient.

Les entitats que promovem aquesta iniciativa, VSF i Acsur -Las Segovias- hem dissenyat aquesta proposta a partir d'una reflexió sobre el model agroalimentari que s'està implantant en la societat actual caracteritzat per ser un model globalitzat i deslocalitzat en la seva producció, on els aliments es consideren mercaderies i no un dret com hauria de ser, on bàsicament poques empreses dominen totes les baules de la cadena (llavors, productes fitosanitaris, maquinària, transformació, comercialització). Totes aquestes característiques tenen conseqüències nocives per a la salut, generen desigualtats socials i destrueixen el medi ambient tant en els països més empobrits com en la nostra societat. Aquest programa neix de la convicció que totes i tots som part del problema però també podem ser part de la solució.

Els objectius que persegueix **Alimentacció** es poden estructurar en 3 grans blocs:

1. Incrementar la consciència social en la comunitat escolar (alumnat, professorat, mares i pares, personal no docent, ajuntament, organitzacions locals, etc.) de la importància de la producció i consum d'aliments implicant a la resta d'actors de la comunitat (associacions de productors/es, associacions de dones...).

2. Generar una xarxa de centres educatius i persones compromeses amb uns

models de producció, comercialització i consum d'aliments més justs socialment, saludables i respectuosos amb el medi ambient que afavoreixi un intercanvi d'idees, projectes, materials, experiències, bones pràctiques educatives.

3. Afavorir la participació ciutadana en el desenvolupament d'un món més sostenible social, ambiental i econòmicament.

Treballar directament l'educació en valors amb l'alumnat integrant-la en els processos d'educació formal, serà el pilar d'**Alimentacció**, que tindrà altres àmbits de treball també sensibles com: professorat, AMPA, Comunitat general, CEP, Administracions Públiques, Universitats, associacions de persones productores, de dones, etc.

Els quatre anys que durarà la intervenció educativa, s'estructuren en 4 fases, cadascuna d'elles amb objectius i processos diferents adequats al col·lectiu al que es dirigeix. Es dissenyarà un Pla d'acció adequat a la missió del grup d'actuació, el qual, acompanyat per l'equip d'**Alimentacció**, sobre la base del seu context, realitat, sensibilitat i experiència cap al tema, abordarà les accions necessàries per a la consecució dels objectius que, tant el col·lectiu en qüestió com el projecte marquin.

En funció del nivell, la demanda i el grau d'interès del centre en qüestió o entitat, institució, la dinàmica de treball es pot estructurar i dur a terme de diferents maneres, encara que la proposta que oferim per tots i cadascun dels protagonistes d'aquesta intervenció serà la següent::

• Acompanyament constant i permanent en el treball als centres, des de la seva realitat i les seves propostes.

• Innovació curricular: creació de materials didàctics complementaris per al professorat, amb la finalitat de que puguin incorporar-los en les diferents matèries formatives que s'imparteixen a l'alumnat.

• Treball de manera participativa, planificant conjuntament amb els centres educatius.

• Iniciació dels plans de cada centre, transversalitzant els continguts en el propi currículum d'acord amb el centre. No es tracta de duplicar esforços sinó d'introduir conjuntament les temàtiques i activitats en els continguts que ja es treballen sense generar sobrecàrrega.

• Creació d'equips capdavaners de treball que dinamitzaran el projecte en el centre amb el nostre acompanyament.

• Intercanvi d'experiències i generació de xarxa amb altres centres educatius. Comencem amb un total de 50 centres escolars a Andalusia, Balears, Cantàbria, Castella-la Manxa i Euskadi, i els protagonistes de la intervenció seran els següents actors: Centres Escolars (alumnat, professorat i AMPA), Administracions Públiques, per referir-nos als CEP i qualsevol organització i/o associació territorial, i Universitat.

La finalitat del programa és informar i sensibilitzar a la comunitat educativa sobre les repercussions socials i mediambientals de l'actual sistema global de producció, comerç i consum d'aliments, i la interdependència existent entre el local, nacional i internacional. Així mateix, visibilitzar i analitzar la feminització de la pobresa en el sistema. També posar a la disposició de la comunitat educativa docent informació, eines, metodologies i xarxes per lluitar contra la pobresa de les zones rurals de l'estat espanyol i d'altres parts del món i arribar a mobilitzar a la ciutadania, entesa aquesta com a element clau transformador, cap a un model de desenvolupament més just que afavoreixi la igualtat entre els països del Nord i del Sud en el seu sentit més ampli.

Martí Felani Mesquida,

sempre amb la llengua fora

Dues hores de conversa amb Martí Felani donen per fer-se una idea sobre com ha evolucionat la Veterinària a Mallorca en els darrers 60 anys perquè recorda amb exactitud dades, xifres, noms... i explica amb fina ironia algunes de les vivències que més l'han marcat. D'aquí que, juntament amb un reduït grup de col·legues, se'l pugui considerar com una de les darreres llegendes vives de la professió a la nostra Comunitat. Criat en una família humil, és el paradigma del professional fet a sí mateix. No de bades, és el primer manescal de les Illes que obtingué el Doctorat en Veterinària. Exercí de veterinar titular a diferents municipis abans d'entrar a la Conselleria de Sanitat, lloc en el qual va passar a ser conegut per bona part dels col·legiats d'ara, fins a la seva jubilació. Va ser durant molts d'anys vicepresident del COVIB i assolí algunes fites que no han de caure en l'oblit, com la d'obrir la porta de la indústria hotelera a la feina de manescal, col·laborant molts d'anys com assessor sanitari amb la Federació d'Hosteleria de Balears. Martí Felani sempre ha viscut molt ràpid. "Per què he frissat tant?", se demana mentre fa la vista enrere. "Sempre he anat amb la llengua fora", clou.

Fill d'un carter i d'una brodadora, Martí Felani va néixer a la barriada d'El Terreno, a Palma, l'any 1931. Estudià a l'Escola Parroquial i féu el batxiller al Col·legi Ramon Llull. Allà coincidí amb un altre il·lustre manescal, Pere Joan Oliver, desaparegut fa dos anys, amb el qual se'n anà cap a Saragossa amb la intenció -ell- de fer carrera militar. Ben prest canvià d'opinió i començà Veterinària. Estudià tres anys a la Facultat vella, al carrer Puerta del Carmen, i altres dos a la nova. "Començarem primer 240 alumnes i cinc anys més tard n'acabarem 14", recorda. Reconeix que la Veterinària l'anà atrapant a mesura que avançava en el seu estudi. A Saragossa passà fam i molt de fred, però també alguns dels millors anys de la seva vida. A Saragossa també conegué una de les persones que més l'han marcat, el professor José María Santiago Luque, que es

convertiria en el seu director de tesi, a més d'amic i conseller. Va ser el professor Santiago Luque el que veié en Felani les condicions adequades per dedicar-se al que estudiava. Encara ara recorda quan, després d'haver acabat la carrera, durant un dinar d'estiu a una finca del nord de l'Illa, va ser convençut per tornar-se'n a Saragossa i iniciar la tesi doctoral en 'Determinació d'espermatozoides vius i morts per colorimetria'. "Me tingué setmanes repassant més d'un milenar de revistes científiques angleses i alemanyes cercant les paraules 'semen' i 'samen' i jo no tenia ni idea d'anglès ni d'alemany. Després m'envià al Dipòsit de Sementals de l'Exèrcit, on vaig estar mesos recollint semen de someres i cavalls. Me posà a prova durant aquell temps per veure si era capaç de complir. Després me digué: 'Señor Felani. Estoy cansado de apostar a caballo perdedor y usted me ha demostrado que tiene piernas para correr'. Era el senyal per iniciar la tesi", explica emocionat.

Una vegada amb la tesi a la butxaca, Felani tornà a Mallorca. A l'Illa treballà com a director tècnic a una indústria de pinsos, va ser interí a Maó, Palma i Porreres i, finalment, tragué la plaça de veterinar titular a Ataún (Guipúscoa), des d'on al poc temps sortí cap a Mallorca.

Romangué un temps a Porreres i acabà a Maria de la Salut, on tingué una temporada de pausa i de contacte amb la pagesia després d'anys d'estudi i feina. Concursà amb mèrits a la Conselleria de Sanitat, essent allà cap de secció d'Escorxadors i Indústries Càrnies, primer, i cap de secció de Sanitat Veterinària, després. Li tocà gestionar la crisi del clembuterol i tot el canvi de Directives procedents de Brussel·les, a començaments dels anys 90. Als 65 anys es jubilà "amb la satisfacció -creu- dels deures ben fets".

Però Martí Felani no ha estat només hiperactiu professionalment. Formà una família amb Catalina, la seva parella de tota la vida, i invertí en el futur dels seus. Gran amant dels esports, ha practicat totes les disciplines esportives hagudes i per haver fins que la diabetis, fa uns anys, l'obligà a abandonar-ho. Així i tot, no descuida el seu físic i diàriament realitza exercicis de manteniment a ca seva. Es confessa un gran aficionat de la música clàssica i l'òpera i llegeix tot el que cau a les seves mans, bé sigui novel·la negra o divulgació científica. Ni jubilat i -confessa- retirat de la circulació, minva el seu ritme d'activitat. Aquell que l'ha duit a realitzar-se com a persona i manescal. Aquell que l'ha duit a viure amb la llengua fora.

Les malalties emergents 'arriben' a Palma

El COVIB organitza una jornada tècnica per analitzar la situació actual de les zoonosis emergents i quina serà la seva previsible evolució en el decurs dels propers anys

Els ponents, quatre de les principals veus autoritzades de l'Estat, coincidiren en assenyalar la importància "d'estar preparats" davant la probable detecció de casos de West Nile

Breu cop d'ull al WNV

Sorgí a Uganda l'any 1937. Es tracta d'un arbovirus esporàdic, epizootic i zoonòtic, del qual les aus en són el principal reservori. Pot afectar a èquids i humans i de moment se'n han separat dos corrents: l'Europea i l'Americana, amb diferents llinatges. La primera s'ha caracteritzat per brots limitats esporàdics separats per llargs períodes de temps, mentre que la segona té un major grau d'incidència i gravetat sobre els éssers humans, no de bades se'n han donat milers de casos en territori americà des de la seva aparició allà, l'any 1999, on s'estengué per 48 estats de Nord-Amèrica i arribà a l'Argentina. A Espanya la malaltia aparegué per primera vegada l'any passat, a diferents explotacions equines de Cadis, Sevilla i Màlaga, produint a més a més, dos casos humans lleus.

Garcia destacà la importància de la sensibilització dels professionals sanitaris damunt un tema, el de les zoonosis emergents, que, considerà, ha de ser abordat de manera multidisciplinària i sobre el qual el COVIB ja en fa feina des de fa temps amb la creació el passat any de la xarxa de zoonosis a Balears. El president del Col·legi va fer una crida "al treball conjunt" i al "tractament unitari" d'un problema "no molt llunyà", digué. "Aquí és quan es veu que la sanitat animal i la salut pública han de ser tractades conjuntament", clogué.

En quant a les ponències, el primer en xerrar va ser Goyache, el qual es centrà en els orígens i característiques del WNV. El degà de la Facultat de Veterinària de la UCM desatacà la importància que té evitar el pànic social davant la previsible arribada dels virus emergents a Espanya. "Les emergents són malalties que pareixen estar controlades i que de sobte tornen a sorgir, són com a ciclogènesis explosives", digué. Goyache

Ni fet aposta. Un dia després de que es detectàs a Andalusia un cas de virus de West Nile a un cavall, el COVIB reunia al centre cultural Sa Nostra de Palma a quatre de les veus amb més autoritat en la matèria per parlar sobre la incidència de les malalties emergents i de la seva situació a dia d'avui. La intenció del Col·legi no era una altra que la d'oferir la visió científica més actual sobre aquests tipus de zoonosis que formen part de la vida quotidiana i que, en qualsevol moment, poden passar a formar part de la primera plana informativa.

Els manescals Joaquín Goyache, professor del Departament de Patologia Animal i degà de la Facultat de Veterinària de la Universitat Complutense de Madrid (UCM); José Manuel Sánchez-Vizcaíno, catedràtic del Departament de Sanitat Animal de la

Facultat de Veterinària de la UCM; Christian Gortázar, investigador cap de la Unitat de Sanitat Animal de l'IREC; i el doctor en Farmàcia Juan Carlos Galán, de la Unitat de Virologia Molecular del Servei de Virologia de l'Hospital Ramon i Cajal de Madrid, compartiren els seus coneixements amb una cinquantena de veterinaris arribats de totes les Illes, amb els quals també pogueren interactuar. En línies generals, es compartí la idea que la societat ha d'estar preparada, però no preocupada, per a l'arribada de casos de West Nile Virus (WNV, en endavant) o altres malalties emergents al nostre territori. Així ho avançava el president del COVIB i impulsor de la iniciativa, Ramon Garcia, durant la inauguració (acompanyat pels directors generals de Medi Rural i Marí, Margaret Mercadal, i Salut Pública i Consum, Frederic Sbert).

Des de dalt i d'esquerra a dreta, un moment del recés al pati interior del Centre Cultural Sa Nostra; **Ramon Garcia** acompanyat per **José Manuel Sánchez-Vizcaíno**; **Joaquín Goyache** durant la seva xerrada; **Christian Gortázar** i **Juan Carlos Galán**, dirigint-se a l'auditori.

avança que a dia d'avui existeixen factors com la globalització o l'escalfament del planeta que faciliten especialment el viatge d'un patògen, fet pel qual és més probable l'aparició de malalties emergents. "Per això -afegí- és imprescindible que la societat estigui preparada". El manescal referí que "el fet que fa que avui estiguem reunits aquí és que aquesta malaltia afecta als humans, si no fos així no tindria tanta importància", en relació a l'enorme notorietat que ha adquirit qualsevol debat que xerri de zoonosis.

Sánchez Vizcaíno parlà a continuació, i ho féu respecte l'epidemiologia i les vies de control del WNV. El catedràtic es referí als vectors de transmissió (*Culex pipiens*) i a les possibles vies d'entrada d'aquesta zoonosi a Espanya: aus migratòries, comerç d'aus exòtiques, importació il·legal d'aus infectades, introducció de mosquits infectats a transports de mercaderies... Posteriorment, Sánchez-Vizcaíno es

detingué en les mesures de control de la malaltia, fent especial esment al control dels vectors (reducció de les fonts d'origen, control químic, control biològic en potencials zones de cria de moscards, desinsectació de vehicles de transport, etc.). La passió amb què parla Sánchez-Vizcaíno quedà palesa amb el fet que gairebé deixà sense temps per berenar als assistents, ja que allargà casi mitja hora el temps de la seva ponència.

A continuació del recés li tocà el torn a Gortázar, el qual xerrà sobre la situació dels flavivirus a la fauna silvestre. El ponent va realitzar un repàs de les malalties més importants al món provocades per aquests virus: febre groga, febre de Crimea congo, WNV, Encefalitis per paparrus i posteriorment va incidir a aquelles presents a Espanya: a més del WNV presentà la primícia de les malalties provocades pels virus Usutu i el Bagaza. Finalment va aprofundir en la vigilància epidemiològica de la fauna sil-

vestre, pels seu paper fonamental com a reservori de la gran majoria d'aquests agents patògens, i va explicar les tècniques de mostreig que es fan servir, tant per prendre mostres d'animals com a vectors.

Finalment, va intervenir el Dr. Galán, que va centrar la seva ponència en l'epidemiologia dels casos humans de WNV a Europa, explicant els brots ocorreguts a Europa aquests darrers anys i el canvi dels patrons epidemiològics i també de la virulència. Posteriorment, incidí en les implicacions d'aquesta malaltia per a la salut pública i la importància del diagnòstic correcte, i va plantejar la necessitat que tenen les administracions sanitàries de valorar el cost i l'eficàcia de les accions de vigilància a implantar en funció dels riscos reals, especialment al que fa al control de les donacions de sang i teixits. Finalment va concloure amb la importància de la col·laboració entre els professionals de la sanitat humana i l'animal per afrontar amb èxit aquestes malalties.

“El West Nile Virus ha unido los mundos médico y veterinario demostrando nuestra máxima de One world, one health”

El profesor José Manuel Sánchez-Vizcaíno repasa la historia de esta zoonosis emergente y destaca el papel clave que debe desempeñar el veterinario en los procesos de información

“Las autoridades deben saber y saben que vamos a tener casos de West Nile Virus en España porque se dan los factores para ello, y que debemos estar alerta”, insiste el veterinario

Hay personas capaces de mantener la atención de su interlocutor, sea un solo individuo o un auditorio, independientemente de lo que estén hablando, por su verbo fácil, su discurso dinámico y su tono agradable y cercano. Eso es lo que más sorprende cuando se charla con José Manuel Sánchez-Vizcaíno Rodríguez (Murcia, 1951), que atiende a **VETERINARIA** antes de participar en la jornada técnica sobre enfermedades emergentes organizada por el COVIB. Catedrático del Departamento de

Sanidad Animal de la Facultad de Veterinaria de la Universidad Complutense de Madrid, Sánchez-Vizcaíno ha coordinado numerosas investigaciones para conocer mejor y erradicar enfermedades como la Peste Porcina o la Peste Equina, amén de contribuir en el avance del diagnóstico y tratamiento de distintas zoonosis. Como no podía ser de otro modo, su presencia en Palma levantó gran expectación en el colectivo. Y, como siempre, no defraudó a nadie.

- ¿Por qué se habla tanto últimamente del West Nile Virus?

- Porque está ahí. Porque los factores por los cuales es más probable que el virus se transmita son mayores. El calentamiento del planeta y la globalización hacen que los riesgos de transmisión sean una realidad palpable hoy día en Europa. Y Baleares, por supuesto, no son una excepción. El virus puede entrar en las Islas por las aves migratorias, las exóticas, por la entrada de mosquitos *Culex* (vectores) en barcos u otros orígenes. Y por todo ello debemos estar preparados y, sobre todo, informados.

- ¿Por qué ‘emergente’? ¿Cuándo una enfermedad deja de ser calificada de ‘emergente’?

- Una enfermedad deja de ser emergente cuando se estabiliza en el país. Se llama emergente porque es una enfermedad nueva que, aunque sea conocida, nunca ha estado aquí. Se trata de casos que llegan por primera vez. Si la enfermedad progresa y se queda en el país, puede llegar a ser incluso endémica. En el caso que nos ocupa, el West Nile Virus, en Estados Unidos fue una enfermedad endémica. En Europa, por su parte, no es endémica porque tenemos casos puntuales y no se prevé que vayamos a tener el cuadro epidemiológico de EEUU. De hecho, en 1999 empezaron a producirse casos en ambos continentes y, mientras que en América se desplazó desde Nueva York hasta la costa Oeste, en Europa se produjeron casos puntuales. Más numerosos en Italia y más agresivos y virulentos en Grecia, pero puntuales.

- Y habla usted de estar preparados, ¿Estamos preparados para afrontar casos de West Nile en nuestra población? ¿Existe esa concienciación en la población y, sobre todo, en las Administraciones?

- En el caso de las Administraciones no lo dudo porque saben que a causa del calentamiento global, las enfermedades emergentes ligadas a vectores son enfermedades de alto riesgo para nuestro país. Algunas de ellas habían sido erradicadas en el tiempo y el hecho de que se caliente la temperatura hace que los vectores estén en un ambiente más adecuado y en unas condiciones que los hace más eficaces y efectivos.

En este marco vemos que las enfermedades ligadas por vectores son las más propicias para entrar en nuestro país. West Nile ha sido una enfermedad que se sabía que iba a entrar en España y sobre la cual las Comunidades Autónomas tenían información y sabían qué hacer. Me gustaría destacar que ha sido una enfermedad que ha unido al mundo veterinario y al mundo médico porque ha demostrado que estas enfermedades que compartimos los animales y las personas tienen un origen animal en un 67% de los casos, es decir, que el 67% de las enfermedades infecciosas de humana tienen su origen en los animales. Esto refuerza el lema veterinario de 'One world, one health', que nosotros defendemos. Desde el principio, las administraciones de Salud Pública y Sanidad Animal han estado colaborando en este aspecto y a mí me consta en cientos de casos. Ello demuestra que, efectivamente, se está cooperando y se está atento. Y lo que es más importante, que las autoridades sanitarias saben que vamos a tener casos y que son conscientes de la importancia que tiene que la población lo sepa para que no cunda el pánico. Este esfuerzo de comunicación, como el que hoy hace el COVIB, es una acción muy positiva en este sentido. Por experiencia sabemos que si un ciudadano de a pie oye 'West Nile' se asustará porque no lo ha oído nunca o porque no lo conoce. Esto puede ocurrir y hay que estar preparados. El simple hecho de comunicar que las autoridades están al tanto tranquiliza.

- Ya que habla del profesional veterinario, ¿A qué se refería hace poco cuando dijo que el veterinario debe ser abogado, economista y veterinario?

- Nuestra carrera es una carrera eminentemente sanitaria. Nosotros no producimos animales, producimos alimentos, y por lo tanto somos un eslabón fundamental en la cadena de la seguridad alimentaria y en la sanidad de las personas. Por eso decimos: 'Higiene de los animales, salud de los pueblos'. Debemos producir alimentos sanos y seguros, además, tienen que ser económicamente sostenibles y medioambientalmente respetuosos, de lo cual se deriva que debemos mirar todos los aspectos

'Perseguido' por su prestigio

Licenciado y Doctorado en la Facultad de Veterinaria de la Universidad Complutense, realizó estudios de postgrado en inmunología y virología animal en la Universidad de Cornell en Nueva York. A su vuelta a España se incorporó al Instituto Nacional de Investigaciones Agrarias y Alimentarias (INIA), desempeñando distintas funciones desde 1978 hasta 1993, y fue director del Centro de Investigación en Sanidad Animal (CISA) (1993-2002). Desde el año 2002 es Catedrático de Sanidad Animal de la Universidad Complutense de Madrid, realizando su labor docente e investigadora en el Departamento de Sanidad animal de la Facultad de Veterinaria. También es el director del laboratorio de referencia de la Organización Mundial de la Sanidad Animal (OIE) para Peste Porcina Africana y Peste Equina Africana. Tiene más de un centenar y medio de publicaciones científicas en revistas de gran impacto internacional y es autor de varios capítulos en libros de prestigio internacional.

tos sanitarios de este tema, pero también los económicos. Por ello digo que como mínimo el veterinario debe ir con una jeringa y una calculadora. Pero además, al mismo tiempo, tiene que respetar el medio ambiente, y eso implica que tiene que saber de legislación y tiene que cumplir esas normativas. De ahí viene lo de ser un poco abogados.

- Hablando de seguridad y crisis alimentarias, ¿Qué opinión le merece lo que ocurrió en Alemania con la bacteria e.Coli?

- Aquello fue un desastre en muchos sentidos. En primer lugar, la señora que habló para explicar lo que estaba pasando no tenía autoridad para hablar. Las

comunicaciones de alertas sanitarias, tanto de salud pública como de sanidad animal, están perfectamente estructuradas. No se puede provocar una alarma sin tener la base mínima para comunicarla. Y una vez se disponga de esa base, la comunicación debe realizarse a través de unos mecanismos perfectamente establecidos. Además de no cumplir con esta máxima, esta señora habló irrespetuosamente con la sanidad, desconocedora absoluta de lo que estaba diciendo y sin saber las terribles consecuencias económicas que iba a tener. En este caso, se saltó a la torera absolutamente toda la normativa internacional en comunicación de alertas y alarmas sanitarias. Peor imposible.

12

Entendiendo el brote de E. coli de Alemania

El episodio puso de manifiesto que crisis de extrema gravedad y magnitud pueden ocurrir todavía en países desarrollados, y que pueden ser difíciles de detectar y controlar

El brote producido en Alemania a finales de mayo por el serotipo de E. coli 0104:H4 evidenció la necesidad de reforzar las redes microbiológicas existentes e incrementar la velocidad en la notificación de los casos de enfermedades infecciosas en Europa. Estos aspectos fueron puestos de manifiesto por el Director del Centro Europeo de Control y Prevención de Enfermedades (ECDC), Dr. Marc Sprenger, en la 51ª Conferencia Intercientífica sobre agentes microbianos y Antibioterapia (IAAC) en Chicago, donde se discutieron las lecciones aprendidas por el reciente brote en Alemania. Además se alertó de que enfermedades de tal magnitud y grave-

dad pueden seguir surgiendo en países muy desarrollados.

Dada su trascendencia, a continuación se reproduce un extracto de dicha conferencia:

El domingo 22 de mayo el Instituto Robert Koch de Berlín emitió una alerta a las autoridades sanitarias de los países de la Unión Europea informando acerca de la detección de 30 casos de personas afectadas de Síndrome Urémico Hemolítico (SUH) y diarrea hemorrágica (DS) causados por la bacteria E. coli productora de toxinas Shiga.

El ECDC, a resultas de la alerta, inmediatamente movilizó a su red de exper-

tos en enfermedades transmitidas por alimentos, que empezaron a investigar la posible aparición de casos en sus países. La información epidemiológica que se transmitió era que el brote afectaba especialmente a adultos (87% de los afectados eran mayores de 18 años), y a mujeres (68%), y presentaba un alto porcentaje de casos con SUH. Los casos que empezaron a ser detectados fuera de Alemania tenían todos en común que eran personas que recientemente habían viajado a ese país.

La cepa de E. coli se caracterizó como un serotipo raro 0104:H4, caracterizado por presentar una muy inusual combinación de factores procedentes de E. coli entero-agregativos y de E. coli productores de toxinas Shiga o enterohemorrágicos. El análisis genético de su genoma sugería que derivaba de una cepa anterior humana, lo que era indicativo de que sólo las personas eran reservorios de la cepa por lo que no se relacionaba con la producción de productos cárnicos o lácteos. Ya en mayo, los epidemiólogos apuntaban hacia vegetales crudos como sospechosos de vehicular la infección por lo que las autoridades alemanas advirtieron a los ciudadanos de que se

abstuvieran de su consumo.

Dos días después de emitida la alerta se notificaron 50 casos más de SUH. Al final de la semana el número de casos sobrepasaba los 250. En las siguientes semanas se siguieron notificando casos hasta llegar a un total de 3.846. En varios países de la Unión Europea, entre ellos España, se presentaron casos, pero todos tuvieron en común ser personas relacionadas con estancias previas en el norte de Alemania.

A los cuatro días de la alerta, la Ministra de Sanidad del lander de Hamburgo realizó unas declaraciones implicando a los pepinos españoles como la fuente del brote. Dos semanas más tarde los investigadores concluyeron que definitivamente no eran los causantes, pero el daño a los productores de pepino ya estaba hecho. Famosa se hizo la foto del eurodiputado español Francisco de Sosa Wagner demandando en el Parlamento Europeo (PE) que la UE actuara para restaurar la dignidad de los pepinos españoles.

Descoordinación

En los debates que se llevaron a cabo en el PE algunos de sus miembros percibieron que no había una adecuada coordinación entre las autoridades regionales y federales alemanas, por lo que solicitaron que la Comisión Europea (CE) adoptara un papel más activo para solventar la crisis. La UE envió a un grupo de expertos del ECDC, de la CE, y de la Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria (EFSA) para ayudar a las autoridades alemanas en la investigación, dado que todavía se seguía desconociendo la fuente de origen del brote. El equipo llegó a Berlín el 6 de junio.

La cooperación entre los investigadores acerca de la epidemiología de los casos humanos y los expertos en seguridad alimentaria resultó de vital importancia. Un pequeño brote secundario en el que estaba involucrada una cepa de E. coli similar a la que se investigaba en Alemania ocurrió cerca de Burdeos, en Francia. Los casos no tenían relación con personas que hubieran estado en Alemania, pero la mayoría habían comido brotes de soja plantados por niños en una escuela primaria.

El 5 de junio la EFSA publicó un informe técnico en el que se concluía que un lote específico de semillas de alholvas

importadas de Egipto era el vínculo más probable. El punto exacto de la cadena alimentaria donde se contaminaron con la cepa rara de E. coli no se pudo determinar, pero la EFSA consideró que ocurrió antes de que las semillas fueran exportadas a la UE.

El mismo día, y teniendo en cuenta este informe, la CE tomó la decisión de retirar del mercado ciertos tipos de semillas importadas de Egipto y prohibir temporalmente la importación de dichos productos. (En este sentido se adoptó el 6 de julio la Decisión 2011/402/UE sobre medidas de emergencia aplicables a las semillas de alholva y determinadas semillas y habas importadas de Egipto, teniendo en cuenta que la contaminación de las semillas por E. coli O104:H4 refleja un proceso de producción que permitió la contaminación por materia fecal de origen humano o animal. Las medidas de prohibición se adoptan porque aún no se sabe con certeza en qué momento exacto de la cadena alimentaria se produjo dicha contaminación ni si desde entonces se ha subsanado el problema).

La experiencia adquirida con este episodio servirá para afrontar episodios similares que se presentarán en un futuro. Se ha puesto de manifiesto que:

- Brotes de magnitud y gravedad enormes pueden todavía ocurrir en los países altamente desarrollados, y pueden ser difíciles de detectar y controlar si como fuente de origen están implicados los alimentos.
- Debe reforzarse la velocidad de notificación de casos de enfermedad.
- La cooperación entre las autoridades de salud pública y de seguridad alimentaria es esencial para afrontar los brotes de enfermedades transmitidas por alimentos.
- Debe reforzarse la colaboración entre el Laboratorio europeo de referencia para E. coli enterohemorrágicos y los laboratorios nacionales.

Puede accederse al discurso completo a través del siguiente enlace:

http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/escherichia_coli

Canvis en el nou Executiu Autonòmic: Entrades, sortides i el cas de l'Ibabsa

Com informàrem en l'anterior número de **VETERINÀRIA**, el canvi de color polític que s'ha produït a Balears ha dut una onada de modificacions en els organigrames de les institucions públiques. Així, cal esmentar sortides de veterinaris que ocupaven determinats càrrecs en l'anterior Executiu, però també incorporacions. Tal és el cas dels manescals Jaime Olascoaga, que ha estat nomenat assessor del conseller d'Agricultura, Medi Ambient i Territori, i de Margalida Rubí, que és la gerent de l'empresa pública Semilla. Precisament el futur de Semilla i la seva presumpta fusió amb l'altra empresa pública, Ibabsa, preocupa el col·lectiu pels termes en els quals es pot portar aquesta reestructuració.

A.M.A. quintuplica su beneficio neto en 2010 y ultima un plan para reforzarse en Portugal

A.M.A. Agrupación Mutual Aseguradora obtuvo en 2010 un beneficio después de impuestos de 6,53 millones de euros, que quintuplica los 1,33 millones de euros logrados el año anterior. La mutua celebró en junio en Madrid su Asamblea General, en la cual se aprobó con el 99,41% de los votos la gestión de la entidad en 2010. Diego Murillo, su presidente, se ha fijado como objetivos para 2011 seguir creciendo por encima de la media sectorial, "como ya ha sucedido los pasados tres años", incorporar a la mutua a nuevos colectivos sanitarios y recuperar protagonismo en Portugal.

En su informe de gestión, Murillo destacó que en 2010 A.M.A. incrementó un 3,3% el número total de pólizas en cartera, hasta superar las 526 mil unidades. En el ramo de diversos, las pólizas aumentaron un 4,3%, y en Responsabilidad Civil Profesional un 3,4 por ciento.

Noms del COVIB

Ens agradaria que els col·legiats ens poguéssim conèixer un poc més. La feina diària i l'estil de vida d'aquest segle XXI fa que les relacions socials entre col·legues siguin de cada vegada més complicades. Anima't a col·laborar i envia'ns la teva fitxa. A tothom li agradaria saber alguna cosa més de tu...

Nom: Teresa de Francisco Casado.

Edat: 46.

Universitat i promoció: Complutense de Madrid (1981).

On treballes actualment? En la Universitat de les Illes Balears.

Estat civil: Casada.

Fills: Un noi.

Afeccions: Deportes (pádel, esquí, montaña, gimnasia,...) y lectura.

Menjar preferit: Todos.

I el que més avorreixes: No le hago ascos a nada.

Quin llibre tornaries a rellegir? 'Momo', de Michael Ende.

A quin lloc del món t'agradaria perdre't? Fiordos noruegos.

Amb qui hi aniries? Con mi marido y mi hijo.

Quin animal t'agradaria ser? Un pájaro.

De no haver sigut veterinària, a què t'hauries dedicat? Cualquier profesión relacionada con los deportes.

CURS D'INSTAL·LACIONS DE RADIODIAGNÒSTIC.

Cinc anys més tard del darrer curs d'aquestes característiques i a conseqüència de la gran demanda assolida i de la proliferació en la professió dels aparells de radiació, el COVIB organitzà des del 15 al 18 de setembre unes sessions formatives per a directors d'instal·lacions de radiodiagnòstic veterinar. Toni Marí, vocal de petits animals de la Junta i un dels organitzadors de la jornada, insistí en la necessitat de formar-se adequadament per aconseguir que el funcionament de les instal·lacions d'aquestes característiques es realitzi en les condicions de seguretat adients. Impartiren les sessions Ariadna Lozano, Dra. Tècnica del curs, i llicenciada en Física i tècnica superior en Protecció Radiològica, i Santi Cano, metge estomatòleg i tècnic superior en Protecció Radiològica.

Valoración de la legislatura 2007-2011

Ramon Garcia, president del COVIB

Salud Pública. Destacar la aprobación de la Ley de Salud Pública de Illes Balears, tras un gran trabajo por parte de la junta de gobierno a nivel de todos los grupos políticos del Parlament. Esta norma, tras una propuesta inicial bastante pobre y poco sensible con la figura de la profesión veterinaria, ha recogido buena parte de las reivindicaciones profesionales, en especial en materia de zoonosis y seguridad alimentaria, participación de los veterinarios en los órganos asesores, el papel de los colegios profesionales sanitarios en materia de comunicación y formación y el reconocimiento del derecho de los profesionales de la salud pública a la carrera profesional sanitaria. Aunque deberemos vigilar la aplicación de sus preceptos, ya que el contexto económico y político pueden invitar a los responsables actuales a no desarrollarla, hecho que entenderemos como un error estratégico. También valoramos positivamente la formalización y desarrollo del proyecto de zoonosis, con la puesta en funcionamiento de la red centinela de vigilancia epidemiológica veterinaria y la elaboración de la guía de les zoonosis de les Illes Balears, así como la nueva regulación del control de triquina en porcinos sacrificados para autoconsumo, aunque todavía numerosos ayuntamientos no han asumido sus responsabilidades.

Agricultura. La eliminación de la Conselleria ha sido sin duda el hecho determinante de la legislatura, que no sólo ha significado la desaparición del principal interlocutor sobre las competencias reguladas sino también la paralización de numerosos asuntos e iniciativas. No hemos compartido esta decisión y nos felicitamos de su recuperación. En cualquier caso, la firma del convenio de identificación equina y las iniciativas contra el doping en las carreras de trotones, son los hitos más relevantes del mandato.

Administración local. También debemos destacar la iniciativa asumida por el Consell de Mallorca en materia de protección y bienestar de los animales del entorno humano, que ha permitido la tramitación de acuerdos de colaboración entre el COVIB y 34 municipios de la isla, al igual que con el Consell Insular de Formentera. Esperamos que las acciones realizadas en Menorca, el resto de ayuntamientos de Mallorca y en la isla de Eivissa fructifiquen en el presente mandato. Finalmente debemos reconocer los esfuerzos del Ayuntamiento de Palma, que ha mantenido durante estos años la campaña de esterilización de perros y el contacto con el COVIB para tratar aspectos relacionados con la inserción de los animales en el entorno urbano. Iniciativas similares no han podido plasmarse en otros municipios de las islas, encontrando incluso muy poca colaboración en algunos casos.

Foto cedida per CAIB.

Primer contacte amb Agricultura

El conseller d'Agricultura, Medi Ambient i Territori del Govern de les Illes Balears, Biel Company, va rebre el passat juliol una representació de la Junta del COVIB integrada pel seu president, Ramon Garcia; vicepresident, Tolo Palou; i vocal, Jorge Cañellas. L'encontre, que tingué lloc a *Sa Granja*, serví com a primera presa de contacte entre el Col·legi i els nous responsables d'Agricultura i

Medi Ambient, àrees de feina del col·lectiu veterinari a les Illes. Els membres de la Junta escoltaren les primeres impressions del conseller Company després d'haver pres possessió del càrrec i li transmeteren els assumptes de màxima importància que consideren que s'han d'abordar de manera conjunta en els propers mesos. Entre altres es referiren a la situació dels convenis de Riadib i

Obituari

Gabriel Reynés Simó.

Nascut a Sa Pobla l'any 1916, morí el passat 1 de setembre a l'edat de 95 anys.

Miquel Capó Diana.

Natural de Sineu, on vingué al món l'any 1923, ens deixava el passat dia 7 de setembre a l'edat de 88 anys.

Antoni Oliver Pou.

Veterinari nascut a Algaida l'any 1929, moria el 16 de setembre a l'edat de 81 anys.

El Col·legi i la gran família veterinària balear lamenten la seva pèrdua i transmeten el seu més sincer condol a familiars i amics dels finats. Que al cel siguin.

d'Identificació Equina, l'estat actual de les Associacions de Defensa Sanitària o la importància d'adaptar la Llei de Benestar Animal a la realitat actual. Igualment, es parlà de l'eliminació de cadàvers animals i de la problemàtica del dòping en el trot.

15

Els Col·legis sanitaris defensen la necessitat de defensar conjuntament la col·legiació obligatòria

Els representants dels set col·legis professionals amb llicenciats i / o graduats en professions sanitàries implantats a Balears es reuniren aquest estiu per abordar qüestions comunes que afecten la seva activitat. Els presidents (o representants) dels col·lectius de Farmàcia (Antoni Real), Medicina (Antoni Bennàsar), Veterinària (Ramon Garcia), Odontologia (Guillem Roser), Psicologia (Mª Magdalena Truyols), Infermeria (M.Rosa Hernández) i Fisioteràpia (Tomás Alías) van participar en una trobada informal en què van exposar els punts de vista i sensibilitats dels seus respectius Col·legis i en la qual coincidiren en la necessitat de defensar la col·legiació universal com a garantia dels drets dels usuaris dels serveis sanitaris.

Aproximació al Marc normatiu i estructural dels laboratoris de sanitat animal

Tomeu Martí, Responsable tècnic
Laboratori de Sanitat Animal Ibabsa

El control oficial de les malalties animals està regulat per normes i guies d'actuació promulgades per institucions d'àmbit general europeu com són la Direcció General de Sanitat i Consumidors (D.G. SANCO) i la secció d'Inspeccions de la FVO (Oficina Alimentària i Veterinària), des de les quals s'emeten diferents normatives, que representen les bases comuns d'aplicació del control de la sanitat animal europea. A partir d'aquesta base, cada estat membre (EE.MM.) estableix els seus medis normatius i actuacions. A la vegada, la DG SANCO vigila que s'apliquin les seves directrius, mitjançant inspeccions de la FVO, amb la sol·licitud d'informes amb les mesures adoptades.

En aquest marc, es crea la xarxa de Laboratoris de Referència Europeus (LRE) i es designen els Laboratoris de Referència Nacional (LRN) de cada EE.MM de les diferents malalties animals objectes de control. L'annex V, Capítol I del R.D. 1940/2004, modificat per l'Ordre APA/1808/2007 i pel R.D. 2611/1996, designa els Laboratoris de Referència a Espanya: els Laboratoris Centrals de Veterinària d'Algete i de Santa Fe. Els LRE es coordinen amb els LRN, i aquests a la vegada, amb la xarxa de Laboratoris Oficials de Sanitat Animal (LOSA) pertanyents a les comunitats autònomes, que s'encarreguen d'analitzar les malalties oficials. La relació entre els diferents nivells de laboratoris (LRE-LNR-LOSA) es desenvolupa mitjançant l'organització d'assaigs de col·laboració, reunions, formació en mètodes oficials (de referència internacional), investigació, recolzament diagnòstic d'agents zoonòtics, validació d'assaigs i kits de diagnòstic...

Els laboratoris oficials de sanitat animal es veuen especialment afectats pel Reglament europeu (CE) 882/2004 del Parlament i del Consell, on s'exposa l'obligació d'estar acreditats segon normes

de qualitat, tals com la UNE-EN ISO/IEC 17025. L'aplicació d'aquesta norma, ha requerit que els laboratoris oficials d'Espanya, que són de característiques semblants, hagin treballat en conjunt amb ENAC (Entitat Nacional d'Acreditació) amb l'objectiu d'unificar criteris d'acreditació específics, especialment en referència a la validació i verificació d'assaigs, que es reflexa en les recents edicions de les Notes Tècniques 55 i 56 d'ENAC. L'acreditació per ENAC del laboratori oficial suposa, no tan sols l'aportació d'evidències objectives del bon funcionament de l'assaig per part del laboratori, sinó també demostrar la competència tècnica del personal, garantint que els resultats emesos d'un mateix anàlisi d'una mateixa mostra, són vàlids i equiparables a qualsevol altre laboratori oficial del mateix àmbit.

A nivell nacional, la base normativa dels laboratoris oficials són la Llei 8/2003 i el RD 1940/2004, modificat per l'Annex V de l'Ordre APA/1808/2007. Més específicament, les normes a destacar són el RD2611/1996 sobre programes nacionals d'eradicació de malalties animals, modificat pels RD 1047/2003 i RD 51/2004, i els butlletins oficials de

CCAA, dels quals el BOCAIB nº 74 del 8 de juny de 1999 designa a IBAB,SA com a Laboratori Oficial de Sanitat Animal a les nostres illes, que igualment que els altres laboratoris oficials autonòmics, realitza la part analítica dels plans nacionals d'eradicació de malalties animals iniciats anualment per les diferents conselleries d'agricultura de CCAA, a més d'altres anàlisis de caire oficial.

En conclusió, el Laboratori de Sanitat Animal d'IBABSA està integrat en la xarxa de laboratoris de sanitat animal oficials de CCAA, y la seva tasca analítica (a més de amb la Conselleria d'Agricultura a la que pertany) se coordina amb els Laboratoris de Referència Nacional de l'àmbit ramader, que a la vegada es relacionen amb els Laboratoris de Referència Europeus corresponents, tot això cohesionat per una important base normativa que s'inicia en altes instàncies europees i que se concreta en normes relacionades amb la qualitat i la sanitat animal a nivell nacional del Ministeri de Medi Ambient, Medi Rural i Marí, i a nivell CCAA de la Conselleria d'Agricultura Medi Ambient i Territori, que són d'obligat compliment.

Presentat per CLÍNICA CANIS

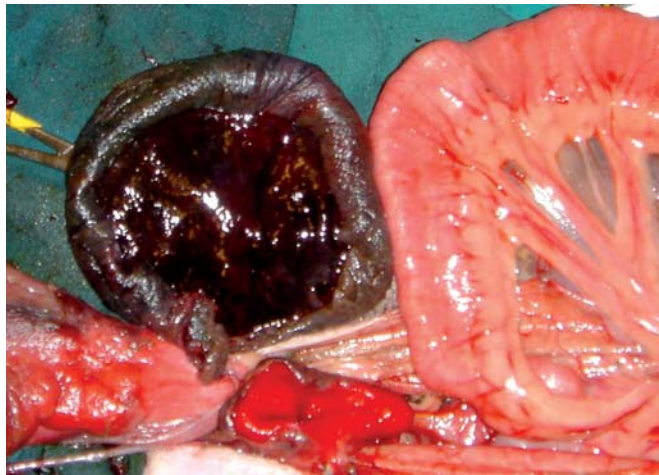
Lluís Riera • Pedro Pujol • Mar Fortuny • Miguel Omaña • Pedro P. Luna • Esteban Pujol

Se presenta de urgències a nostra clínica veterinària una perra dalmata de 5 anys d'edat que se trobava de part. En la exploració inicial comprovàvem que presentava la matritz prolapsada i completament necrosada. Se cursà una anàlisi general preanestèsica presentant una lleve anèmia i un BUN lleugerament elevat. Després d'estabilitzar i rehidratar a la pacient se procedí a realitzar una laparotomia exploratòria d'urgència.

Tras la laparotomia exploratòria pudíem apreciar una vejiga de la orina en retroflexió, necrosada e inviable, exceptuant una petita porció del trígon vesical amb els urèters i uretra en bon estat.

Ante esta complicada situación, ¿cómo podemos proceder?

(Resolució a la pàgina 22)

col·legi

actualitat

Altes:

888 - María Antonia Lliteras Capó

Des de l'1 de juliol de 2011

889 - Laura Munar Doemer

Des de l'1 de juliol de 2011

890 - Cristina Téllez Pérez

Des de l'1 d'agost de 2011

891 - Almudena López Segovia

Des de l'1 de setembre de 2011

892 - Isabel Navarro Paredes

Des de l'1 de setembre de 2011

893 - Marta Ortuño Daniel

Des de l'1 de setembre de 2011

768 - Carlos Ulises Abellanet Llull

Des de l'1 de setembre de 2011

Recol·legiació

Baixes:

767 - María Dolores Queijo Míguez

Des del 23 de juny de 2011

744 - Ana Belén Espinar García

Des del 10 d'agost de 2011

827 - Joan Obrador Gayà

Des del 23 d'agost de 2011

Altes de Centres:

Consultorio Vet. Porto Cristo

C/ Monjas, 11

07680 Porto Cristo

Titular: **Rosa Calderón Herruzo**

Kami Veterinaria

C/ Ronda Ponent, 68 Local 4

07620 Lluçmajor

Titular: **Ingrid Marina Van Bömmel**

Centro Veterinario Patagonia

C/ Estruch, 22

07819 Santa Eulàlia del Riu

Titulars: **Silvina Guerrini**

Susana Martín González

Clínica Veterinaria Jesús

C/ Faisà, 4

07819 Jesús

Titular: **Maria del Mar Félix Fando**

Consultorio Vet. Guillem Rubí

C/ Ronda Antoni Ramis Rebassa, 129

07620 Lluçmajor

Titular: **Guillermo Rubí Güells**

Baixes de centres:

Consultorio Veterinario G. Rubí

C/ Weyler, 8

07620 Lluçmajor

Titular: **Guillermo Rubí Güells**

Celebració de Sant Francesc a Menorca, Mallorca i Eivissa

Els dies 8 i 15 d'octubre tingueren lloc respectivament a Menorca i Mallorca i Eivissa les celebracions de Sant Francesc d'Assís, patró de la Veterinària, per part del col·lectiu. Com que **VETERINÀRIA** es trobava en fase de tancament d'aquest número, s'ampliarà informació en la propera revista.

17

PROFETA A CA SEVA.

El nostre company Joan Oliver Porquer tingué el privilegi de ser escollit pel seu municipi, Muro, per realitzar el pregó inicial de les festes patronals de Sant Joan, al Claustre del Convent, el passat mes de juny. La històrica relació del poble amb els toros centrà el parlament del manescal.

coneguem millor les clíniques veterinàries de Balears

Voleu que els vostres col·legues coneguin com i on feis feina? Si estau interessats en que la vostra clínica surti a la revista **VETERINÀRIA**, no heu de fer res més que posar-vos en contacte amb el Col·legi mitjançant la pàgina web www.covib.org

Clínica Veterinària San Jorge

La Clínica Veterinària San Jorge és el resultat del somni del seu propietari, el manescal Fernando Ribas, que obrí les seves portes un estiu de fa 14 anys. Des de llavors la ha anat cuidant com si d'una mascota es tractàs, convertint-la en un centre equipat amb les darreres tecnologies per oferir el millor servei possible al client i, sobretot, a l'animal. Perquè pel seu amor als animals Fernando Ribas ja sabia, als 4 anys d'edat, que seria veterinari. Natural de Veneçuela, els orígens eivissencs de son pare el duïen a la Pitiusa major cada estiu, fins que amb 18 anys deixà el seu país per estudiar la carrera a Saragossa. Allà ja se forjà la idea d'obrir la seva pròpia clínica a Sant Jordi, i així ha estat.

Fernando Ribas comprà un local de 100 metres quadrats. La seva peculiar visió del món de la clínica veterinària havia provocat que ell mateix volgués dirigir els seus destins per no haver de dependre de ningú. Es reconeix sortat perquè, assumeix, "no és tan fàcil obrir el teu propi negoci, que te vagi bé i que puguis fer la feina per a la qual t'has format. És un luxe poder treballar en el que t'agrada i prendre les teves pròpies decisions". Ja des del començament, amb grans dosis de sacrifici i esforç, Fernando Ribas anà edificant un projecte de creixement sobre la confiança i la proximitat al client i el correcte tractament a l'animal. D'aquesta manera, creà l'escenari idoni per anar incorporant personal fins conformar l'equip actual, amb tres veterinaris, tres auxiliars i una recepcionista (de cara a l'any que ve espera poder comptar amb un quart veterinari). L'any 2005 amplià la clínica

fins els 200 m² i cercà crear l'atmosfera adequada perquè la clientela es pogués sentir com en la seva pròpia llar.

Amb els anys, el veterinari ha anat adquirint un equip clínic més complet, sempre en la mesura que els medis li ho han permès. Assegura ser una 'víctima' dels aparells cars i moderns ("és un repte poder fer-ne ús", diu), però també és conscient que la seva compra va supeditada al rendiment que d'ells se'n pot treure. Això és el que li passà amb l'ecògraf digital quan el comprà, amb l'endoscopi o ara, recentment, amb la màquina de ressonància magnètica que fa uns mesos instal·là en un local annex a la clínica. Respecte aquesta darrera inversió, explica que "estic molt content ja que duia implícit cert risc de no poder amortitzar-la per manca d'activi-

tat. No obstant, després d'uns mesos de funcionament hi ha tres companys que ens remeten casos, al marge dels nostres propis, i que, si bé és una tècnica exclusiva de determinades situacions, com animals amb problemes intracranials, tumors o hèrnies, és un afegit professional de primer ordre a la clínica". Fernando Ribas duu mesos formant-se en el correcte ús i interpretació de la màquina de ressonància, però així i tot, en sorgir qualsevol dubte de diagnòstic, envia les proves a un servei extern de radiologia.

Demanat sobre les especialitzacions de la clínica, Fernando Ribas contesta sense dubtes que la traumatologia ha estat fins ara l'autèntic motor del negoci, però que ell ha anat derivant en els darrers temps cap a l'ecografia, l'en-

FITXA

Nom de la clínica: Clínica Veterinària San Jorge.

Titular de la clínica: Fernando Ribas del Río.

Adreça: Carretera de l'Aeroport. Quilòmetre 3,7. Edifici Luisa Oliver.
Sant Jordi. Telèfon: 971 39 61 38 / www.clinicaveterinariasanjorge.com

Teniu obert des de: 15 de juny de 1997.

Equip humà que conforma la clínica: 3 veterinaris, 3 auxiliars i 1 recepcionista.

Equip tècnic: RX, quiròfan, ecografia, ressonància magnètica, anestèsia inhalatòria, monitorització, ventilació mecànica i sistemes d'infusió automàtics.

Especialitats: Cirurgies, medicina interna, diagnòstic i urgències 24 hores.

Número de clients al mes: Depèn de l'època. Per setembre hem tingut 1.526.

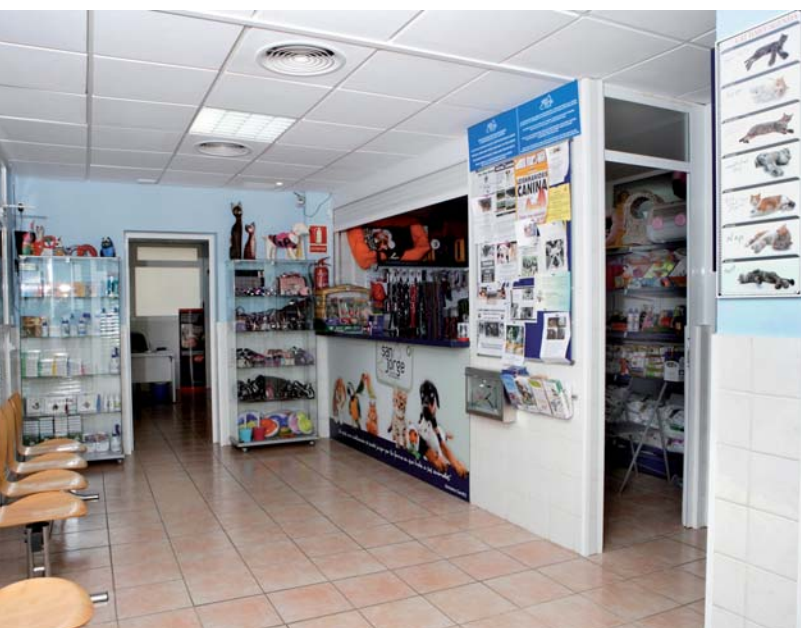
Un comentari:

**“No és tan fàcil obrir el teu propi negoci, que te vagi bé i que puguis fer la feina per a la qual t'has format. És un luxe poder treballar en el que t'agrada i prendre les teves pròpies decisions”.
(Fernando).**

doscòpia i la ressonància, envers una vessant més de diagnòstic. A més, l'equip de San Jorge també porta a terme plans vacunals per a cans i moixos, plans preventius (bucodentals, de control de pes, cardiològic, de control de leishmànies i filàries...), i ofereix un servei d'urgències 24 hores.

Fa dos anys, el manescal decidí donar una passa més per implantar un sistema de gestió de qualitat seguint les directrius de les normes *Ad Qualitatem*, aconseguida el passat mes de juny, “essent la primera clínica de les Illes que ho aconsegueix i, sobretot, millorant l'organització de la feina en el nostre benefici i en el del client”, explica orgullós.

Finalment, destacar que Fernando Ribas ha fet gala del seu tarannà inquiet, no tan sols amb aquest procés de millora continua de la clínica en sí, sinó també cercant en els darrers anys la comunicació amb el client mitjançant les noves tecnologies, primer va ser creant una pàgina web i després, fa un temps, obrint un compte de 'facebook' amb el qual dona a conèixer i comparteix casos i tracta de resoldre qüestions que se li plantegen. Actualment empra el web com a expositor estàtic i utilitza el 'facebook' com a eina de comunicació.

El 'hábitat' de los veterinarios jubilados

El Colectivo lleva una década promoviendo los encuentros periódicos entre veterinarios jubilados, que encuentran en estas reuniones el foro idóneo para continuar vinculados a un oficio que llevan en su interior

Tomeu Anguera, jubilat.

Nos preguntan con cierta frecuencia qué hace un Colectivo de Jubilados en el seno del Colegio, al ser éste, prácticamente, una corporación que encuadra a los veterinarios en ejercicio de su profesión. Parece un contrasentido que los que precisamente ya no ejercemos profesionalmente como Veterinarios, cuando ya no tenemos la obligación de estar colegiados, queramos seguir vinculados de alguna forma al Colegio.

Para nosotros, disponer de un Colectivo de Jubilados - hemos buscado siempre una denominación que nos represente, pero que no constituya una asociación con su maraña administrativa de estatutos o reglamentos- ha sido desde hace muchos años, una aspiración muy deseada.

No buscamos apoyos ni defensas, sino simplemente un "hábitat" en el que quepamos todos, en que nos encontremos a gusto y que permita fomentar y mantener la amistad con todos aquellos compañeros de profesión, que han decidido, por normativa de la Administración o por deseo propio al llegar a cierta edad, y siempre voluntariamente, abandonar el ejercicio liberal de la profesión, e integrarse en el gozoso grupo de los Jubilados, siempre dentro del ámbito de nuestro Colegio Oficial.

Este colectivo, que lleva ya casi diez años de existencia, tiene como misiones principales, fomentar las actividades de tipo cultural entre los jubilados, atender con visitas o llamadas telefónicas a aquellos veterinarios que por motivos de salud no pueden salir de casa o par-

ticipar en nuestras actividades, organizar una comida anual para celebrar la Festividad del Colegio, en atención a que muchos, por razón de edad o de salud, prefieren que sea una comida y no una cena, y organizar con carácter anual al iniciar cada curso una misa en sufragio de los compañeros fallecidos durante el año anterior.

En todas las actividades que celebramos, suelen participar las parejas de los jubilados, así como las viudas, o las esposas, que por razones de salud del marido, (hasta hace relativamente pocos años, la presencia femenina era muy poco frecuente en nuestra profesión), desean acudir a estos actos.

La experiencia organizativa y la voluntad de generar estas actividades para los jubilados de Francisco Solá, nuestro veterano Coordinador como él mismo se denomina, y la participación decidida de muchos de los veterinarios que han encontrado en el Colectivo el ambiente que deseaban para seguir manteniendo sus contactos

generados durante años de ejercicio profesional, han sido hasta ahora la clave del éxito del su funcionamiento.

En el transcurso de estos años se han visitado numerosos museos, principalmente de Palma, así como edificios monumentales de tipo religioso o civil, o bien actividades relacionadas con nuestra profesión como son, por poner unos ejemplos, la Escuela de Equitación de la Policía Montada del Ayuntamiento de Palma, o la Fábrica de Embutidos "Ramaders Agrupats" de Felanitx.

Desde esta página, deseamos agradecer las atenciones que el Colegio ha tenido siempre con nuestro Colectivo, e invitamos a todos los veterinarios jubilados, que no hayan participado todavía en nuestras actividades, se animen a hacerlo, en la seguridad de que en ellas encontrarán la alegría y buen hacer que han sido siempre proverbiales en nuestra profesión.

Os esperamos.

NATXO FRISUELOS ES MOSTRA.

Natxo Frisuelos (Palma, 1976) és un artista multidisciplinar que duu més de quinze anys treballant i que ha cedit dues de les seves obres (una pintura i una escultura) al Col·legi,

on han romangut exposades al llarg del darrer trimestre. Fundador de la 'Escuela Arte Portals' ha pres part en un bon grapat d'exposicions tant individuals com col·lectives. Guanyà l'accésit I Premi de Pintura Jove de la Fundació Barceló l'any 2011.

La història de la Veterinària a les Illes Balears

Capítol 7. Datos conocidos del veterinario Francisco Manresa una vez finalizados sus estudios en la Escuela de Madrid

Per TOMEU ANGUERA

21

En mi última nota publicada, comentaba la elección del candidato Francisco Manresa para estudiar en la Escuela Veterinaria de Madrid, por parte de la Real Sociedad Mallorquina de Amigos del País. Poco he podido localizar desde entonces sobre la evolución del mismo durante sus estudios y regreso a Baleares para desarrollar su trabajo profesional en Mallorca. Por los datos recogidos, debo pensar que fue el primer veterinario mallorquín que una vez finalizados sus estudios en Madrid, regresó a la Isla para trabajar como profesional veterinario.

No he podido localizar, de momento, sus actividades en la Isla, pero me imagino que debió de ser un profesional destacado, ya que en 1809, con 28 años de edad, al ser "Profesor Veterinario con título Real" fue nombrado Proto-Albéitar Examinador para esta Isla y Reino de Mallorca, de acuerdo con el documento (*) que el Primer Secretario de la Real Sociedad Económica Mallorquina de Amigos del País, dirige al Profesor Veterinario Francisco Manresa y que a continuación se transcribe:

El Excmo. Sr. Don Martín de Garay, Vocal Secretario General de la Suprema Junta Central Gubernativa del Reino, comunica a esta Real Sociedad lo que copio.

"He hecho presente a la Suprema Junta General Gubernativa del Reino, cuanto expone esa Sociedad acerca de los graves perjuicios que se siguen a esta Isla y Reino de Mallorca por la falta de Proto-Albéitar que examine, y apruebe a los idóneos, e impida a los que no lo fueren el ejercicio de esta facultad, y enterada de que en la Persona de Don Francisco Manresa Profesor Veterinario con título Real, concurren las cualidades necesarias al desempeño de este destino, se ha servido S. M. nombrarle Proto-Albéitar Examinador en esta Isla y Reino de Mallorca.

Lo que de su Real Orden comunico a V. S. para inteligencia de esta Sociedad.

Dios guarde a V.S. muchos años.

Sevilla 3 de Mayo de 1809 – Martín de Garay – Sr. Secretario de la Sociedad Económica Mallorquina"

Y de acuerdo con la misma se lo participo a V. para su noticia y satisfacción.

Dios guarde a V. muchos años.

Palma 17 de Junio de 1809

Marcos Ignacio (¿) Roselló.

Primer Secretario

TÉCNICA QUIRÚRGICA

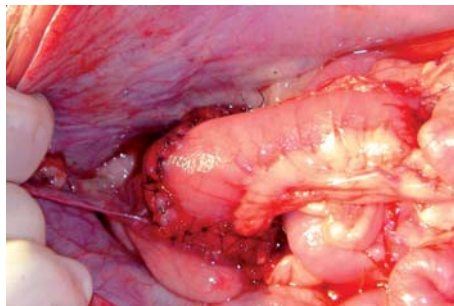
En la primera exploración y tras recolocar la matriz, observamos que la vejiga de la orina estaba en retroflexión. Además de la matriz, la práctica totalidad de la vejiga estaba necrosada e inviable exceptuando una muy pequeña porción del trígono vesical, estando íntegros y bien vascularizados tanto los uréteres como su inserción en la vejiga urinaria y también la uretra.

Realizamos una ovariectomía en primer lugar, optando después por extirpar la totalidad de la vejiga necrosada y realizar una neovejiga con la ayuda de una porción del ileón: ileocistoplastia.

Tras reseccionar el tejido necrosado se seccionó un segmento del ileón de unos 10 cm. de longitud, previamente seleccionado para que contara con una buena vascularización en su borde mesentérico. Los extremos intestinales se suturaron nuevamente por medio de una anastomosis término-terminal con puntos sueltos y material reabsorbible monofilamento de poligliconato "monosyn 3/0".

Se procedió posteriormente a la limpieza del segmento ileal con suero fisiológico. Uno de sus extremos fue cerrado con puntos sueltos de la misma sutura. En el otro extremo se realizó una anastomosis con la vejiga de la orina, ampliando primero la abertura ileal con una incisión en el borde antimesentérico hasta hacerlo coincidir con la vejiga. La misma sutura de puntos sueltos de poligliconato 3/0 fue utilizada.

Tras finalizar se dejó la uretra sondada con un catéter de Foley con el balón

Fotos cedides per Clínica Canis.

inflado durante los siguientes días para evitar la excesiva presión urinaria en las zonas de sutura. En los días posteriores a la cirugía se presentó la dehiscencia de varios puntos en la zona de anastomosis ileovesical, hecho que pudimos compro-

bar gracias a la realización de ecografías diarias y control uretroscópico.

Por ello hubo que reintervenir a la paciente en dos ocasiones más para resuturar dichas dehiscencias. En la 2ª ocasión se utilizó además el omento como ayuda en el taponamiento y sellado.

DISCUSIÓN

La realización de neovejiga ileal tras cistectomía radical debido a cáncer vesical es un procedimiento habitual en el ser humano. Son pocos los casos que hemos encontrado descritos en veterinaria de pequeños animales (1), y tras nuestra experiencia pensamos que puede ser una buena alternativa en situaciones como es el caso que aquí presentamos de necrosis vesical, o en aquellas ocasiones en las que la presencia de neoplasias, inflamaciones crónicas (2) u otras patologías muy extensas, hagan necesaria la extirpación de una porción tan grande de la vejiga de la orina que no permita la micción, capacidad de contención y expulsión normal de la orina. En nuestro caso no realizamos ningún tratamiento del segmento ileal para deepitelializar la mucosa y reducir así su función de absorción y secreción, como se describe en algunos estudios (3), sin que por ello aparecieran alteraciones en las analíticas posteriores. El único problema observado fue la presencia de una leve disuria y polaquiuria durante las semanas siguientes a la cirugía que remitió completamente después.

Nuestra paciente lleva 5 años viviendo con total normalidad tras esta intervención, sin que haya tenido ningún otro problema, molestias en la micción ni infección alguna, manteniendo una micción voluntaria normal.

Bibliografía:

1. Schwarz P. D., Egger E. L., Klaue S. E.: Modified 'cup-patch' ileocystoplasty for urinary bladder reconstruction in a dog. JAVMA, Vol 198, No. 2, January 15, 1991
2. Cabello I., Millán J., Berchez F., Bielza A., Baeza J. C., López R.: La ileocistoplastia como alternativa quirúrgica en los problemas crónicos de vejiga a propósito de dos casos. Clínica Veterinaria de Pequeños Animales: Vol. 8 - Nº 4, Oct-Dic 1988; 196-202
3. Bakhtiari J., Fattahian H. R., Gharagozlou M. J., Kajbafzadeh A., Jafarzadeh S. R.: Reconstructive Urology; Determination of the time required for appropriate chemical de-epithelialization of an ileal segment for cystoplasty: an animal model. 2005 BJU INTERNATIONAL; 95, 857-861

Si eres autónomo, tienes un comercio o una pequeña empresa, queremos verte crecer.

En Banco Sabadell hemos creado la **Cuenta Expansión Negocios** para que autónomos, comercios, despachos profesionales y pequeñas empresas se hagan grandes.

Con la Cuenta Expansión Negocios disfrutarás de todas las ventajas que hemos diseñado especialmente para ti:

0 COMISIONES

Ni de administración, ni de mantenimiento, ni por las transferencias (en euros vía BS Online), ni por el ingreso de cheques¹.

FINANCIACIÓN A TU MEDIDA

Para que hagas crecer tu negocio beneficiándote de ofertas de financiación en muy buenas condiciones.

TPV AL MEJOR PRECIO

Consigue el TPV con unas condiciones especiales para nuevas contrataciones.

Además, tendrás una **tarjeta de débito y otra de crédito gratis** para cada titular de tu cuenta, **disposiciones de efectivo gratis** en más de 32.000 cajeros ServiRed, por importes igual o superiores a 60 euros² y los servicios **BS Online y BS Móvil** gratuitos.

También podrás acceder a **seguros, póliza de crédito, renting, leasing y préstamos en condiciones preferentes**.

Podrás acceder al servicio de **asistencia jurídica telefónica** y al **portal web exclusivo** con ofertas para tu negocio, gratis siempre en el caso de franquicias y colectivos profesionales con convenio Banco Sabadell.

Además, tendrás hasta un **30% de descuento** en seguros de negocio.

Y recuerda que también ponemos a tu alcance la Póliza de Crédito Profesional, con la que tienes un crédito siempre a tu disposición, y el Préstamo Inicio, con el que dispondrás de condiciones preferentes de financiación para iniciar tu proyecto.

Infórmate en cualquiera de nuestras oficinas, llamando al **902 383 666** o en **bancosabadell.com**.

Oferta para: COL-LEGI OFICIAL DE VETERINARIOS DE LES ILLES BALEARS

El banco de las mejores empresas. Y el tuyo.

Sabadell
Professional

¹ Domiciliados en entidades de crédito españolas.

² Para un importe inferior a 60 euros se aplicará una comisión fija de 0,60 euros, excepto en los cajeros de Banco Sabadell, en los que siempre será gratuito.

ARAG LEGAL SERVICES, S.L. es la entidad encargada del servicio de orientación jurídica telefónica y PEOPLE VALUE, S.L. es la entidad encargada del servicio de descuentos y beneficios. Los citados servicios serán prestados de acuerdo con las condiciones que dichas entidades tengan establecidas en cada momento, sin intervención ni responsabilidad alguna de Banco de Sabadell, S.A. El banco es ajeno a cualquier incidencia y/o circunstancia derivada o relacionada con la prestación de los servicios, los cuales en todo caso están sujetos a que se mantengan vigentes los acuerdos suscritos entre el banco y las indicadas entidades. El servicio de orientación jurídica telefónica no abarcará las cuestiones o posibles incidencias de la actividad del cliente que puedan afectar a sus relaciones con empresas del grupo Banco Sabadell, filiales o participadas. Condiciones revisables según la evolución del Mercado Financiero.

Ponga su seguro en las mejores manos y ahorre hasta un 30%

En A.M.A. buscamos lo mejor para usted ofreciéndole siempre **LAS MAYORES VENTAJAS Y LAS MEJORES CONDICIONES**. Por eso ahora podrá aprovecharse de hasta un **30% DE DESCUENTO*** en la contratación de una nueva póliza con nosotros. **Confíe en A.M.A. Ahorrará en sus seguros. Ganará en tranquilidad.**

**HASTA UN
30%
DE DESCUENTO**

Infórmese en el **902 30 30 10**, en su oficina más cercana o en **www.amaseguros.com**

*Promoción válida del 1 de junio al 30 de noviembre de 2011.

www.amaseguros.com